
Istungidokument

A9-0431/2023

11.12.2023

RAPORT

pangandusliidu kohta – 2023. aasta aruanne
(2023/2078(INI))

Majandus- ja rahanduskomisjon

Raportöör: Ivars Ijabs

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	16
LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI.....	17
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	18
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	19

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

pangandusliidu kohta – 2023. aasta aruanne (2023/2078(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma 11. juuli 2023. aasta resolutsiooni pangandusliidu kohta – 2022. aasta aruanne¹,
- võttes arvesse komisjoni järeelmeetmeid seoses Euroopa Parlamendi 11. juuli 2023. aasta resolutsiooniga pangandusliidu kohta – 2022. aasta aruanne,
- võttes arvesse 20. oktoobril 2023. aastal avaldatud Euroopa Keskpanga dokumenti „Feedback on the input provided by the European Parliament as part of its resolution on Banking Union 2022“ (Tagasiside Euroopa Parlamendi panuse kohta, mis anti osana resolutsioonist pangandusliitu käsitleva 2022. aasta aruande kohta),
- võttes arvesse Euroopa Keskpanga (EKP) 21. märtsi 2023. aasta aruannet järelevalveülesannete täitmise kohta 2022. aastal,
- võttes arvesse Ühtse Kriisilahendusnõukogu (SRB) 30. juuni 2023. aasta aruannet 2022. aasta kohta,
- võttes arvesse komisjoni 24. novembri 2015. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014, et luua Euroopa hoiuste tagamise skeem (COM(2015)0586),
- võttes arvesse komisjoni 14. märtsi 2018. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv krediidihaldajate, krediidiosõtjate ja tagatiste sissenõudmise kohta (COM(2018)135),
- võttes arvesse nõukogu 7. detsembri 2022. aasta pressiteadet „Rahapesuvastane võitlus: nõukogu leppis kokku oma seisukohas tõhustatud reeglistiku suhtes“,
- võttes arvesse nõukogu 27. juuni 2023. aasta pressiteadet „Pangandussektor: saavutati esialgne kokkulepe Basel III reformide rakendamise kohta“,
- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2023. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 806/2014 seoses varajase sekkumise meetmete, kriisilahenduste eeltingimuste ja kriisilahenduse meetmete rahastamisega (COM(2023)226),
- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2023. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse direktiivi 2014/59/EL seoses varajase sekkumise meetmete, kriisilahenduse eeltingimuste ja kriisilahenduse

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0270.

meetmete rahastamisega (COM(2023)227),

- võttes arvesse komisjoni 18. aprilli 2023. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2014/49/EL seoses hoiuste kaitse ulatuse, hoiuste tagamise skeemide rahaliste vahendite kasutamise, piiriülese koostöö ja läbipaistvusega (COM(2023)0228),
- võttes arvesse viie juhi 22. juuni 2015. aasta aruannet „Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine“,
- võttes arvesse eurorühma 16. juuni 2022. aasta avaldust pangandusliidu tuleviku kohta,
- võttes arvesse Baseli pangajärelevalve komitee poolt 16. detsembril 2022 avaldatud standardeid krüptovaraposisioonide usaldatavusnõuetekohase käsitlemise kohta,
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2020. aasta teatist viivislaenude probleemi lahendamise kohta COVID-19 pandeemia tagajärgede kontekstis (COM(2020)0822),
- võttes arvesse EKP 15. detsembri 2020. aasta soovitus dividendide väljamaksmise kohta COVID-19 pandeemia ajal,
- võttes arvesse EKP üldtoimetist „The Road to Paris: stress testing the transition towards a net-zero economy“ (Pariisi kliimakonverentsi eesmärkide saavutamise: kliimaneutraalsele majandusele ülemineku stressitestimine),
- võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) poolt 2023. aastal läbi viidud kogu ELi hõlmava läbipaistvustesti tulemusi, mis avaldati 28. juulil 2023,
- võttes arvesse EBA aruannet keskkonna- ja sotsiaalsete riskide rolli kohta usaldatavusraamistikus,
- võttes arvesse EKP 2023. aasta mai finantsstabiilsuse ülevaadet,
- võttes arvesse EKP 12. detsembri 2022. aasta aruannet järelevalveprioriteetide kohta aastateks 2023–2025,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 12. mai 2023. aasta eriaruannet 12/2023 „ELi järelevalve pankade krediidiriski üle – EKP suurendas oma jõupingutusi, kuid neid tuleb jätkata, et suurendada kindlust, et krediidiriski juhitakse ja kaetakse nõuetekohaselt“,
- võttes arvesse EKP järelevalvenõukogu esimehe Andrea Enria avaldusi Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni kuulamistel 21. märtsil 2023 ja 28. juunil 2023,
- võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjonis EKP järelevalvenõukogu esimehe kandidaadiga 20. septembril 2023. aastal toimunud avalikul kuulamisel tehtud avaldusi,
- võttes arvesse SRB esimehe Dominique Laboureix’ avaldusi Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni kuulamistel 1. märtsil 2023 ja 18. juulil 2023,

- võttes arvesse SRB 15. mail 2023. aastal esitatud poolaastaruannet eurorühmale,
  - võttes arvesse EKP pangandusjärelevalve, EBA ja SRB 20. märtsi 2023. aasta ühisavaldust Šveitsi ametiasutuste 19. märtsi 2023. aasta teadaande kohta,
  - võttes arvesse 27. juuni 2023. aasta vastastikuse mõistmise memorandumit, millega luuakse Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi finantsteenuste alase regulatiivse koostöö raamistik,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni esimehe allkirjastatud ja kuue Euroopa Parlamendi fraktsiooni (Euroopa Rahvapartei, sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsioon Euroopa Parlamendis, Renew Europe, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon, Euroopa Konservatiivide ja Reformistide fraktsioon ja The Left) koordinaatorite 7. detsembri 2022. aasta deklaratsiooni Euroopa hoiusekindlustusskeemi kohta,

võttes arvesse oma 25. märtsi 2021. aasta resolutsiooni euro rahvusvahelise rolli tugevdamise kohta²,
  - võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni soolise tasakaalu kohta kandidaatide esitamisel ELi majandus- ja rahandusalastele ametikohtadele³,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0431/2023),
- A. arvestades, et pangandusliit, mis praegu hõlmab ühtset järelevalvemehhanismi ja ühtset kriisilahenduskorda ning mille aluseks on ühtsed eeskirjad, on liidu finantsstabiilsuse lahutamatu osa ning tagab Euroopa hoiusekindlustusskeemi (EDIS) puudumise korral hoiuste kaitse kõrge miinimumstandardi;
- B. arvestades, et pankade ja riikide vastastikuse sõltuvuse liigse kontsentreerumise probleemist tulenevate riskide käsitlemine tagaks Euroopa pangandussüsteemile ja seda kasutavatele klientidele olulise täiendava stabiilsuse ja turvalisuse;
- C. arvestades, et täielikult väljakujundatud pangandusliit oleks kodanike ja ELi majanduse jaoks positiivne areng, kuna see looks aluse stabiilsemale pangandussüsteemile, väiksemale süsteemsele riskile, tõhustatud konkurentsile, paremale valikule tarbijate jaoks ja paremale tarbijakaitsele, suurematele võimalustele piiriüleseks panganduseks, jaefinantsteenuste kättesaadavusele, suurematele majandusinvesteeringutele, rahastuse paremale kättesaadavusele kodumajapidamiste ja ettevõtjate jaoks ning pangaklientide kulude vähenemisele, tagades samal ajal, et avaliku sektori raha ei kasutata pangandussektori päästmiseks;
- D. arvestades, et ELi pangad on Venemaa agressiooni mõjule vastu pidanud; arvestades, et neil on ELi poolt sissetungi tõttu Venemaa vastu kehtestatud sanktsioonide jätkuva rakendamise ja järgimise tagamisel keskne roll; arvestades, et sanktsioonidest

² [ELT C 494, 8.12.2021, lk 118.](#)

³ [ELT C 23, 21.1.2021, lk 105.](#)

kõrvalehoidmise vältimiseks on vaja täiendavat koordineerimist;

- E. arvestades, et kliimamuutused, keskkonna seisundi halvenemine ja üleminek vähese CO₂ heitega majandusele on tegurid, mida tuleb pankade bilansside kestlikkuse hindamisel arvesse võtta, kuna need on riskiallikad, mis võivad mõjutada investeringuid piirkondades ja sektorites;
- F. arvestades, et Euroopa hoiusekindlustusskeemi osas ei ole veel kokkuleppele jõutud; arvestades, et pärast Euroopa Parlamendi üleskutseid tegi komisjon ettepaneku reformida kriisiohje ja hoiuste tagamise (CMDI) raamistikku, tunnistades samal ajal, et seda raamistikku ei tohiks käsitada Euroopa hoiusekindlustusskeemi asendusena;
- G. arvestades, et kuigi 2020. aastal saavutati poliitiline kokkulepe ühtse kriisilahendusfondi kaitsekorra loomise kohta, puudub see kaitsekord endiselt; arvestades, et uusimate kättesaadavate andmete kohaselt jäi ELis 36st hoiuste tagamise skeemist 16 nõutavast (minimaalsest) rahastamistasemest allapoole;
- H. arvestades, et ELi pangandussektori piiriülese konsolideerimise puudumine mõjutab selle ülemaailmset konkurentsivõimet ja mõnes liikmesriigis domineerib tarbijale mõeldud pangandusteenuste vallas endiselt väike arv panku; arvestades, et ELi ja USA pankade kasumlikkuse erinevus on viimase kümne aasta jooksul suurenenud ja ELi pankade omakapitali tasuvus on 5 protsendipunkti võrra USA pankade omast madalam⁴;
- I. arvestades, et ELi pangandussektor on näidanud kasvavat kasumlikkust, mis on osaliselt tingitud kõrgematest intressimääradest ja EKP hoiuste suurenemisest; arvestades, et intressimäärade tõus on toonud kaasa ka teatavate pankade bilansi halvenemise realiseerimata kapitalikahjumi tõttu;
- J. arvestades, et tugev, kindel, vastupanuvõimeline, dünaamiline ja konkurentsivõimeline pangandussektor on eluliselt oluline majanduskasvu saavutamise, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) ja idufirmade rahastamise, eluaseme omamise võimaluste suurendamise ning rohe- ja digimajandusele kiire ülemineku seisukohast;
- K. arvestades, et pangandussektor seisab pandeemia ja sissetungi järel silmitsi riskidega, eelkõige seoses varade kvaliteedi halvenemisega; arvestades, et kuigi viivislaenu osakaal vähenes 2023. aasta esimeses kvartalis 2,24 %-le ja on pärast suure majanduslanguse lõppu pidevalt vähenenud, on vaja seda veelgi vähendada;
- L. arvestades, et liidu seadusandjad pidasid läbirääkimisi Basel III standardite rakendamiseks viisil, millega säilitatakse pankade konkurentsivõime ja võetakse arvesse ELi pangandussektori eripärasid;
- M. arvestades, et rahanduse digiteerimine pakub pangandussektorile olulisi võimalusi ning on toonud kaasa olulisi tehnoloogilisi edusamme ELi pangandussektoris, suurendades pangandusteenuste osutamise tõhusust ja huvi innovatsiooni vastu; arvestades, et see tekitab ka probleeme, sealhulgas seoses andmekaitse, maineriskide, rahapesuvastase

---

⁴ De Vito, L. et al., „[Understanding the profitability gap between euro area and US global systemically important banks](#)“, EKP üldtoimetis 327, 2023.

võitluse ja tarbijakaitse küsimustega;

- N. arvestades, et finantsasutused sõltuvad üha enam info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) kasutamisest; arvestades, et ELi pangandussektor peab suurendama oma küberkerksust, tagamaks, et IKT-süsteemid suudavad vastu pidada eri liiki küberohtudele;
- O. arvestades, et riiginõuete tase on mitmes pangas kasvanud; arvestades, et tuleb tegeleda riskidega, mis tulenevad pankade ja riikide vastastikuse sõltuvuse liigse kontsentreerumise probleemist;
- P. arvestades, et pangandusliit peaks aitama tegeleda jätkuvalt eksisteeriva pankade ja riikide vastastikuse sõltuvuse ehk allakäiguspiraaliga; arvestades, et riiginõuete tase on mitmes pangas kasvanud; arvestades, et riigi võlakohustuse usaldatavusnõuete kohane käsitlus peaks olema kooskõlas rahvusvaheliste standarditega;
- Q. arvestades, et intressimäärade tõus on avaldanud negatiivset mõju kodumajapidamiste laenuvõtmisvõimele ja laenuvõtjate suutlikkusele võlga tagasi maksta ning seetõttu on ELi pangad tulevikus võimalike kahjude suhtes haavatavad; arvestades, et intressimäärade tõusust tulenevaid riske on siiani nõuetekohaselt käsitletud;
- R. arvestades, et kapitaliturgude liidu väljakujundamine nõuab ühiste eeskirjade ja tõhusate vahendite kehtestamist, et vähendada siseturu killustatust ja hõlbustada juurdepääsu alternatiivsetele rahastamisvahenditele;
- S. arvestades, et EL ja Ühendkuningriik on allkirjastanud vastastikuse mõistmise memorandumi finantsteenuste valdkonnas tehtava regulatiivse koostöö kohta ning selline koostööpõhine lähenemisviis peaks toetama ELi ja Ühendkuningriigi pikaajalisi suhteid, eelkõige panganduse vallas; arvestades, et komisjon on jälle pikendanud ajutist luba, mis võimaldab ELi pankadel ja fondivalitsejatel kasutada Ühendkuningriigi kliiringukodasid;

Üldised märkused

1. mõistab hukka Venemaa agressiooni Ukraina vastu ja selle mõju Ukraina rahvale, ELile ja mujale; kutsub panku üles jätkama oma strateegiliste otsuste kohandamist sellest asjaolust tuleneva uue Euroopa ja rahvusvahelise kontekstiga, tegelema süsteemse riskiga ning jätkama selliste finantssanktsioonide rakendamist ja järgimist, mis võeti vastu vastusena Venemaa sissetungile Ukrainasse;
2. tuletab meelde, et kuigi liikmesriigid vastutavad ELi sanktsioonide rikkumiste tuvastamise eest, on pangandussektoril oluline roll sanktsioonide rakendamisel ja nõuete täitmise jälgimisel; kutsub komisjoni üles looma ELi tasandil andmebaasi, et edendada pankadevahelist koordineerimist, kõrvaldada lüngad sanktsioonide rakendamisel liikmesriikides ja hinnata, kuidas ELi pangad sanktsioone täidavad; võtab teadmiseks Euroopa Parlamendi seisukoha Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ametit käsitleva määruse ettepaneku kohta, millega tehakse uuele ametile ülesandeks toetada ELi sihipäraste finantssanktsioonide järjepidevat kohaldamist;
3. märgib, et Venemaa ja Ukrainaga seotud pangandussektori otsesed riskipositsioonid on

piiratud, kuna pangad vähendavad praegu oma riskipositsioone, ning kutsub järelevalveasutusi ja EKP pangandusjärelevalvet üles aitama Venemaal veel edasi tegutsevatel ELi pankadel Venemaa turult korralikult lahkuda;

4. rõhutab, et pangandusliit on majandus- ja rahaliidu ning seega siseturu oluline täiendus; tuletab meelde, et pangandusliidu peamised eesmärgid on pangandussüsteemi turvalisus, hoiustajate kaitse ja selle ärahoidmine, et maksumaksjad peavad panku päästma; tunnustab viimase 15 aasta jooksul ühtse järelevalvemehhanismi ja ühtse kriisilahenduskorra loomise kaudu tehtud edusamme ning seda, et ELi pangad on nüüd paremas olukorras ja suudavad finantsšokkidele vastu seista; nõuab pangandusliidu väljakujundamist ja märgib, et selle kolmas samm – Euroopa hoiusekindlustusskeem – on veel pooleli;
5. palub komisjonil säilitada pangandusliidu ja kapitaliturgude liidu lõpuleviimine praeguse ja järgmise ametiaja peamiste prioriteetidena; rõhutab, et mõlemad projektid – pakuvad siimaani suures osas pangalaenudest sõltuvatele kodumajapidamistele ja VKEdele laiemat juurdepääsu rahastamisele,
  - soodustavad investeringuid ja töökohtade loomist,
  - toetavad Euroopa majandust,
  - suurendavad finantsstabiilsust,
  - vähendavad majanduslanguse mõju,
  - rahastavad digiüleminekut ja üleminekut kestlikule majandusele, ning
  - päästavad valla ELi kasvupotentsiaali;
6. võtab teadmiseks EBA 13. juuli 2023. aasta avalduse, milles märgitakse, et ELi/EMP pangandussektori kasumlikkus kasvab, kuid ees ootavad varade kvaliteedi ja kasumlikkusega seotud riskid; võtab teadmiseks ELi pankade kasumlikkuse hiljutise lühiajalise suurenemise (kapitali aastapõhine tulusus tõusis 2023. aasta teises kvartalis 10,04 %ni, samal ajal kui 2022. aasta samal perioodil oli selle osamäär 7,59 %, mis tähendab, et see jõudis 14 aasta jooksul kõrgeimale tasemele⁵), kuid hoiatab, et see peab olema jätkusuutlik, et tagada pikaajaline konkurentsivõime;
7. ergutab kasumi kasutamist puhvrite loomiseks, et nii säilitada finantsüsteemi stabiilsust, ja Euroopa majanduse rahastamiseks; märgib, et dividendide jaotamise ja aktsiate tagasiostmise ajutine peatamine pankade vastupanuvõime tagamisel COVID-19 kriisi ajal osutus tulemuslikuks;
8. märgib, et 2023. aasta teise kvartali euroala pankade laenugevuse uuringust ilmnes, et pangad karmistasid veelgi ettevõtetele ja kodumajapidamistele eluaseme ostmiseks antavate laenude krediitstandardeid, kuna riskitaju on kõrgem, riskitaluvus on väiksem ja rahastamiskulud on suurenenud, ning et pangad karmistasid ka laenuitingimusi, kuna viivislaenude pärast muretseti rohkem⁶; tuletab meelde ELi pangandussektori keskset rolli ELi majanduse taastamise rahastamisel ning on arvamusel, et majanduse taastamine sõltub ka sellest, kas pankadel on piisavalt kapitali krediidi andmiseks, eelkõige seetõttu, et liikmesriikide avaliku sektori toetusmeetmed kaotatakse järk-

---

⁵ EKP, [Supervisory Banking Statistics for significant institutions. Second quarter 2023](#) (Järelevalvealane pangandusstatistika oluliste asutuste jaoks. 2023. aasta teine kvartal). Oktoober 2023

⁶ EKP, [Euro area bank lending survey](#) (Euroala pankade laenugevuse uuring).

järgult;

9. kutsub komisjoni üles hindama piiriüleste ühinemiste takistusi ja võimalikke stiimuleid vahendite sihtotstarbelise kasutamise tagamiseks; võtab teadmiseks, et EKP järelevalvenõukogu esimehe Andrea Enria avaliku avalduse kohaselt on pangandussektor suures osas endiselt riikide pangandussektorite kogum; märgib, et integreeritud ELi pangandussektor võiks suurendada pankade suutlikkust teha strateegilisi investeeringuid ja edendada ELi kapitaliturgude arengut, tunnistades samas, et euroala panganduse ärimudelite mitmekesisus suurendab finantsüsteemi vastupanuvõimet; võtab teadmiseks riskid, mis võivad kaasneda nn pankrotti minemiseks liiga suurte asutustega, ning märgib, et finantsstabiilsust saaks suurendada ELi globaalsete süsteemselt oluliste pankade reformiga, mis käsitleks moraalset ohtu, rõhutab, et piiriülene konsolideerimine ilma ülemäärase kontsentreerumiseta võib suurendada ELi pangandussektori kasumlikkust ning parandada praegust olukorda paljudes liikmesriikides, kus pakutavad teenused vähenevad ja kodanike kulud suurenevad;
10. märgib, et teatavates liikmesriikides domineerib jaepanganduses endiselt väike arv panku ja sellest tulenevalt vähenevad jaepanganduse klientide valikuvõimalused; on arvamisel, et integreeritud pangandusliit peab tuginema jaefinantsteenuste hästi toimivale ühtsele turule; peab kahetsusväärseks piiriüleste jaepangandusteenuste allesjäänud tõkkeid ning kutsub komisjoni üles hindama jaepangandustoodete kasutamisel tarbijate jaoks tekkivaid takistusi ja tõkkeid; rõhutab integreeritud pangandusliidu potentsiaali parandada konkurentsi ja tarbijate valikuvõimalusi jaepanganduse valdkonnas, sealhulgas piiriüleste jaepangandusteenuste osutamise võimaluste parandamise kaudu; rõhutab ELi mitmekesise ja konkurentsivõimelise pangandussektori eeliseid;
11. toonitab, et kodumajapidamistele ja VKEdele pakutavad intressimäärad on liikmesriikides väga erinevad; nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid ja organid kaaluksid meetmeid tarbijate valikuvõimaluste ja konkurentsi parandamiseks ning hüpoteeklaenu omanike ja VKEde koormuse vähendamiseks liikmesriikides, kus laenuintressid on kõrgemad, et tagada kõigi kodanike ja ettevõtjate juurdepääs hädavajalikule kapitalile õiglaste ja konkurentsivõimeliste intressimääradega;
12. rõhutab pangandussektori rolli digiteeritud ja CO₂-neutraalsele majandusele ülemineku toetamisel, vahendite suunamisel taastuvatesse energiaallikatesse ning ELi rohelise kokkuleppe ja ELi kliimamääruse⁷ eesmärkide saavutamise toetamisel; võtab teadmiseks, et ELi pangad vähendavad jätkuvalt oma kokkupuudet energiamahukate ja fossiilkütuseid kasutavate ettevõtetega, ning võtab teadmiseks mitmesugused finantsstabiilsust mõjutavad tegurid, sealhulgas fossiilkütustega seotud varade väärtused; ootab, et avaldataks EBA aruanded, milles käsitletakse olulisi küsimusi, mis on seotud krediitiasutuste ja investeerimisühingute riskipositsioonidega varades, mis on seotud keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskidega ning nende riskipositsioonide kohandatud usaldatavusnõuete kohase käsitlemise võimaliku mõjuga ning mis avaldatakse 2024. ja 2025. aasta lõpuks;

---

⁷ 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 ([ELT L 243, 9.7.2021, lk 1](#)).

13. peab kahetsusväärseks, et finantseerimisasutused ei suuda tagada soolist tasakaalu, eriti oma juhtorganites; rõhutab, et sooline tasakaal juhatustes ja töötajate seas toob nii ühiskondlikku kui ka majanduslikku tulu; kutsub finantsasutusi üles korrapäraselt ajakohastama oma mitmekesisuse ja kaasamise poliitikat ning aitama edendada tervislikku töökultuuri, mille puhul seatakse esikohale kaasavus; kutsub järelevalveasutusi üles kasutama oma järelevalvevolitusi seoses vähese mitmekesisuse ja puuduliku soolise tasakaaluga finantseerimisasutuste juhtorganites;
14. peab kahetsusväärseks soolise tasakaalu puudumist EKP nõukogus, selle järelevalvenõukogus ja SRB nõukogus; kutsub osalisi üles tagama, et tulevaste ametisse nimetamistega see lõhe kaotataks; tuletab meelde parlamendi 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni, mille eesmärk on tagada sooline tasakaal ELi majandus- ja rahandusalaste ametikohtade kandidaatide eelseisvas nimekirjas, ning kordab oma kohustust mitte võtta arvesse kandidaatide nimekirju, mille puhul ei ole järgitud soolise tasakaalu põhimõtet;
15. peab kahetsusväärseks, et EKP järelevalvenõukogu esimehe valikumenetluse raames eiras EKP parlamendi tagasisidet; nõuab tungivalt, et EKP võtaks eelseisvates valikumenetlustes Euroopa Parlamendi arvamust nõuetekohaselt arvesse;
16. märgib, et pankade riskipositsioonid riigisiseste riigivõlakirjade suhtes on pangandusliidus endiselt suured; tuletab meelde, et pangandusliidu üks peamisi eesmärke on kaotada seos panga ja riigi maksejõuetuse riskide vahel; rõhutab, et riiginõuete regulatiivse käsitlemise küsimus nõuab põhjalikku uurimist rahvusvahelistel foorumitel ja peaks olema kooskõlas rahvusvaheliste standarditega, ning kutsub komisjoni üles seda tulevastest ettepanekutes selle küsimuse käsitlemisel arvesse võtma; jagab EBA muret, et riiginõuded on ELi pankade jaoks äärmiselt olulised ja võivad muutuda võimaliku haavatavuse allikaks⁸;
17. rõhutab, et ELi turvalise vara loomine võib aidata leevendada riikide ja riigisiseste pangandussektorite vastastikust sõltuvust; on seisukohal, et taasterahastu „NextGenerationEU“ pakub kvaliteetseid ja madala riskiga Euroopa varasid, mis võimaldab riigivõlakirjade tasakaalustamist pankade bilansis;

Järelevalve

18. märgib, et esimese taseme põhiomavahendite suhtarv suurenes 2023. aasta teises kvartalis 15,72 %-ni (2022. aasta teises kvartalis oli see 14,96 %); peab kahetsusväärseks, et likviidsuskattekindaja langes 2023. aasta teises kvartalis 158,00 %-le (2022. aasta teises kvartalis oli see 164,36 %)⁹;
19. märgib, et viivislaenu suhtarv vähenes veelgi, ja nõuab edasist vähendamist; tuletab meelde, et riskide vähendamine pangandussektoris aitaks kaasa stabiilsemale, tugevamale ja majanduskasvule suunatud pangandusliidule; kutsub järelevalveasutusi üles jälgima ka 2. etapi laenu arengut; märgib, et edusamme ei ole tehtud seoses tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuvälise täitmisele pööramise direktiivi

---

⁸ EBA, „*Risk Assessment of the European Banking System*“ (Euroopa pangandussüsteemi riskihinnang), detsember 2022.

⁹ EKP, *Supervisory Banking Statistics for significant institutions. Second quarter 2023* (Järelevalvealane pangandusstatistika oluliste asutuste jaoks. 2023. aasta teine kvartal), oktoober 2023.

- ettepanekuga, mille eesmärk on näha pankadele teatavatel tingimustel ette mehhanism, et kiirendada tagatud laenude väärtuse sissenõudmist menetluste kohtuvälise täitmisele pööramise kaudu, et arendada edasi viivislaenude järelturge; rõhutab, et krediidihaldajaid ja krediidiostjaid käsitlev direktiiv¹⁰ on tõhustanud viivislaenude järelturgu, kehtestades samal ajal võlgnikele kõrged kaitsemeetmed; rõhutab, et viivislaenude müük on paremuselt teine lahendus võrreldes krediidi uuesti tulemuslikuks muutumisega;
20. võtab teadmiseks halveneva makromajandusliku olukorra; juhib tähelepanu sellele, et ELi pangad peaksid valmistuma varade kvaliteedi võimalikuks halvenemiseks; toonitab seetõttu usaldusväärse riskijuhtimise ja asjakohaste eraldiste tähtsust; kutsub komisjoni ning riiklikke ja ELi järelevalveasutusi üles valmistuma varade kvaliteedi võimalikuks halvenemiseks;
  21. märgib, et viimased pankade maksejõuetuse juhtumid USAs ja Šveitsis on näidanud finantssüsteemi haavatavust, eriti nendes riikides; rõhutab, et seda arvesse võttes on ELi pankade kapitali- ja likviidsusolukord jätkuvalt kindel, mis näitab ELi pangandussektori vastupanuvõimet; toonitab, et ELi ja riiklikud järelevalveasutused on nende riskidega tegeleenud, ning väljendab heameelt kogu ELi hõlmava 2023. aasta stressitesti tulemuste ja asjaolu üle, et ELi pangad suudavad majanduslanguses vastu pidada;
  22. kutsub järelevalveasutusi üles jätkama intressimäärade taseme edasisest muutumisest tulenevate pankade intressiriskidega seotud riskipositsioonide hindamist; märgib, et pankade intressiriskidega seotud riskipositsioon sõltub nende varade struktuurist ja ärimudelitest, ning ootab, et komisjon hindaks pankade regulatiivset raamistikku; tunneb muret riikide võlakohustuste suure osakaalu pärast pangandusliidu pankade bilanssides; rõhutab, et riiginõuete regulatiivse käsitlemise küsimus nõuab põhjalikku uurimist rahvusvahelistel foorumitel ja peaks olema kooskõlas rahvusvaheliste standarditega; tuletab meelde, et pangandusliidu üks peamisi eesmärke on kaotada seos panga ja riigi maksejõuetuse riskide vahel;
  23. tuletab meelde, et EKP 2023. aasta finantsstabiilsuse ülevaates rõhutatakse, kui oluline on võtta arvesse pankade bilansside halvenemist seoses intressimäärade tõusuga, ning rõhutab, et makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutused peavad järk-järgult tugevdama kapitali ja/või laenuvõtjatega seotud meetmeid;
  24. nõuab ELi õigusraamistiku edasist ühtlustamist, kui see on asjakohane, riiklike ametiasutuste lähenemise edendamist ja järelevalvedialoogi kasutamist pangandussektorit ähvardavate ohtude muutumise hindamiseks;
  25. väljendab heameelt institutsioonidevahelisel tasandil saavutatud kokkuleppe üle rakendada ELis Basel III standardeid; rõhutab, et see raamistik suurendab usaldatavusnõudeid erinevalt, sõltuvalt sellest, kas pangad tuginevad oma riskikaalude arvutamisel sisemudelite kasutamisele; rõhutab, et uued õigusnormid on tugevdanud ja täpsustanud pangandusjärelevalve proportsionaalsust ning suurendavad jätkuvalt finantsstabiilsust ELis; rõhutab, kui oluline on tagada jurisdiktsioonidele võrdsed

---

¹⁰ 24. novembri 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/2167 krediidihaldajate ja krediidiostjate kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ([ELT L 438, 8.12.2021, lk 1](#)).

tingimused;

26. võtab teadmiseks EBA ja EKP seisukohad seoses eranditega kapitalinõuete määrusega¹¹ kehtestatud rahvusvahelisest kokkuleppest;
27. rõhutab, et krüptovarad loovad pankadele uusi võimalusi ja probleeme; märgib, et Baseli standardite rakendamine krüptovara suhtes on veel pooleli; väljendab heameelt üleminekukorra üle, mis on juba lisatud kapitalinõuete direktiivi¹² ja kapitalinõuete määruse praegusesse läbivaatamisse; ootab, et komisjon esitaks 30. juuniks 2025 seadusandliku ettepaneku, millega kehtestatakse krüptovaradega seotud riskipositsioonide sihtotstarbeline usaldatavusnõuete kohane käsitlus, võttes arvesse Baseli standardeid;
28. märgib, et pangandusväline finantsvahendussektor kasvab jätkuvalt; rõhutab vajadust suurendada pangandusväliste finantsvahendajate vastupanuvõimet ning luua pangandussektoris võrdsed võimalused, sealhulgas töötades likviidsuskriisi ennetamiseks välja konkreetset regulatiivset ja järelevalvevahendit; väljendab heameelt IMFi 2023. aasta aprillis avaldatud ülemaailmse finantsstabiilsuse aruande üle, milles tehakse kindlaks finantssektorile avalduva riski võimalikud allikad: hoiatab, et pankadeväliste finantseerimisasutuste seotus pankadega suurendab raskuste ühest liikmesriigist teise ülekandmise ohtu;
29. rõhutab, kui oluline on ühendada edasine integratsioon usaldusväärsete kaitsemeetmetega, millega käsitletakse päritoluriigi-vastuvõtjariigi küsimust proportsionaalselt ja usaldusväärset;
30. võtab teadmiseks kliima ja loodusega seotud finantsriskide lisamise EKP järgmiste aastate järelevalveprioriteetide hulka; väljendab muu hulgas heameelt EKP teise, kogu majandust hõlmava kliimaalase stressitesti üle 2023. aasta septembris; võtab teadmiseks EKP üldtoimetise nr 328 „The Road to Paris: stress testing the transition towards a net-zero economy“ (Pariisi kliimakonverentsi eesmärkide saavutamise: kliimanetraalsele majandusele ülemineku stressitestimine) järeldused, kuna selles väidetakse, et parim viis kliimanetraalse majanduse saavutamiseks euroala ettevõtete, kodumajapidamiste ja pankade jaoks on kiirendada rohepööret määrani, mis on kiirem kui praeguse poliitika puhul; märgib, et EKP võtab oma järelevalvetavades arvesse kliima ja loodusega seotud finantsriske ning jälgib tähelepanelikult suurenevaid füüsilisi ja üleminekuriske;
31. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku keskkonna-, sotsiaalsete ja juhtimisriskide reitingute läbipaistvuse, võrreldavuse ja kvaliteedi kohta; märgib, et EBA soovib, et välistes krediidi hinnangutes võetaks vajaduse korral krediidiriski põhjustajatena arvesse keskkonna- ja/või sotsiaalseid tegureid;

---

¹¹ 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 ([ELT L 176, 27.6.2013, lk 1](#)).

¹² 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ ([ELT L 176, 27.6.2013, lk 338](#)).

Kriisilahendus

32. väljendab heameelt SRB lähenemisviisi üle kriisilahenduskõlblikkuse hindamise süvendamisel, töötades välja kriisilahenduse kavade kvaliteedikontrolli meetmed ja hinnates, kas neid kavasid saab lühikese etteteatamisega ellu viia; juhib tähelepanu asjaolule, et selleks, et kriisilahenduskavad oleksid täielikult kooskõlas õiguslike nõuetega, peavad need sisaldama põhjalikku hinnangut iga panga kriisilahenduskõlblikkuse kohta, sealhulgas selle kohta, kas on olemas kriisilahenduskõlblikkust pärssivad olulised takistused ja kuidas neid takistusi kõrvaldada, kaasa arvatud vajaduse korral panga struktuuri ja ülesehituse muutmine;
33. väljendab heameelt selle üle, et SRB pädevusalasse kuuluvad pangad on üldiselt teinud suuri edusamme kriisilahenduskõlblikkuse ja kahjumikatmisvõime suurendamise suunas; loodab, et see positiivne suundumus jätkub, tuletab meelde, et kriisilahenduskõlblikkuse saavutamine kõigi krediitiasutuste ja investeerimisühingute puhul ei tohiks olla liikuv eesmärk ning et kõik pangad peaksid olema 2023. aasta lõpuks täielikult kriisilahenduskõlblikud; märgib, et kõik pangad peavad tegema täiendavaid edusamme;
34. väljendab heameelt SRB uue esimehe otsuse üle teha põhjalik strateegiline läbivaatamine ja esitada uus tegevuskava; kutsub SRBd üles veelgi parandama oma otsuste läbipaistvust;
35. rõhutab võlausaldajate hierarhia kaitsmise tähtsust pankade kriisilahenduse ja maksejõuetuse menetlustes; väljendab heameelt EKP pangandusjärelevalve, SRB ja EBA avalduse üle, milles rõhutatakse, et ELis katavad põhikapitaliinstrumendid kahjud ja täiendavaid esimese taseme omavahendeid saab allahinnata ainult siis, kui need instrumendid on täielikult ära kasutatud; tuletab meelde, et nagu SRB esimees märkis, tuleb panga maksejõuetuse korral täiel määral ja terves ulatuses järgida allahindamise hierarhiat;
36. märgib, et fossiilkütused on kliimamuutuste kiirenemise peamine põhjustaja ning paljud fossiilkütustega seotud varad tuleb enne nende majandusliku kasutusea lõppu hüljata, mistõttu need kaotavad kogu oma väärtuse ja muutuvad kasutuskõlbmatuks;
37. võtab teadmiseks ettepaneku reformida pärast parlamendi üleskutseid kriisiohje ja hoiuste tagamise raamistikku; nõuab kriisilahenduse ulatuse laiendamist, avaliku huvi hindamise selgitamist, maksumaksjate isoleerimist pankade maksejõuetuse kuludest ja riigiabi ulatuse piiramist ning liigset moraalset ohtu tekitada võivate meetmete leevendamist; nõuab CMDI läbivaatamise kiiret ja tõhusat vastuvõtmist;
38. märgib, et maksejõuetuse ohus olev pank saadetakse kriisilahendusse ainult siis, kui ta ei saa läbida tavapärasest maksejõuetusmenetlust, ilma et see kahjustaks avalikku huvi või põhjustaks finantsilist ebastabiilsust; märgib samuti, et tulevaste reformiettepanekute hulgas on anda väikestele ja keskmise suurusega pankadele, kelle avaliku huvi hinnang on positiivne, juurdepääs ELi tasandi kriisilahendusraamistikule, tingimusel et nad täidavad ühtsele kriisilahendusfondile juurdepääsu tingimusi;
39. rõhutab SRB ja sektori rahastatud turvavõrgustike rolli maksumaksjate kaitsmisel päästeabi kinnimaksmise eest; on veendunud, et sissemakseid sektori rahastatavatesse

turvavõrgustikesse tuleb alati arvutada proportsionaalselt riskiga, mida institutsioon kujutab; peab kahetsusväärseks, et hoolimata 2020. aasta novembris saavutatud poliitilisest kokkuleppest varajase kasutuselevõtmise kohta, ei ole ühtse kriisilahendusfondi (mis koosneb Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) krediidiiniist) kaitsekorda veel rakendatud, kuna ESMi asutamislepingu muutmislepingu ratifitseerimisprotsess on viibinud; rõhutab ühtse kriisilahendusfondi tähtsust tugeva ja usaldusväärse kriisiohjeraamistiku tagamisel; nõuab, et kõik liikmesriigid ratifitseeriks täielikult ESMi asutamislepingu muutmislepingu, sealhulgas ühtse kriisilahendusfondi ühise kaitsekorra;

40. tuletab meelde, et pangad peavad pärast kriisilahendusotsuse rakendamist jätkama oma kohustuste täitmist ja täitma oma põhifunktsioone; tunneb muret selle pärast, et pangad võivad kriisilahenduse käigus kohe pärast turulepääsu taastamist seista silmitsi likviidsusprobleemidega; nõuab, et ELi institutsioonid lepiksid kokku lahenduses, mis tagab usalduse ja suurendab prognoositavust;

Hoiusekindlustus

41. toetab Euroopa Parlamendi Euroopa hoiusekindlustusskeemi läbirääkimisrühma ning koordinaatorite ja majandus- ja rahanduskomisjoni esimehe 7. detsembri 2022. aasta avalduses esitatud üleskutset vaadata põhjalikult läbi CMDI raamistik, mis võib aidata ületada takistusi Euroopa hoiusekindlustusskeemi loomisel, ning jätkata läbirääkimisi Euroopa hoiusekindlustusskeemi üle; nõustub EKP üleskutsega jätkata tööd Euroopa hoiusekindlustusskeemi loomiseks;
42. väljendab heameelt seadusandliku töö üle parlamendi tasandil seoses Euroopa hoiusekindlustusskeemi ettepanekuga, mida on tehtud pärast Euroopa Parlamendi Euroopa hoiusekindlustusskeemi läbirääkimisrühma 2022. aasta detsembri avaldust; kordab Euroopa Parlamendi võetud kohustust töötada selle nimel, et saavutada Euroopa hoiusekindlustusskeemi osas kokkulepe; nõuab, et kaasseadusandjad töötaksid selle nimel, et luua realistlik, usaldusväärne ja kindel Euroopa hoiusekindlustusskeem;
43. väljendab heameelt komisjoni pingutuste üle selgitada hoiustajate kaitse ulatust ja suurendada lähenemist, reformides direktiivi 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta¹³ osana CMDI läbivaatamisest; rõhutab, et kuigi CMDI läbivaatamist ei saa käsitada Euroopa hoiusekindlustusskeemi asendamisena, võib ühtlustatum raamistik aidata ületada takistusi Euroopa hoiusekindlustusskeemi loomisel; rõhutab, kui oluline on riski proportsionaalsus hoiusekindlustusskeemidesse tehtavate sissemaksete puhul;
44. rõhutab vajadust täiemahulise Euroopa hoiusekindlustusskeemi järele, mis hõlmaks riskipõhiseid osamakseid, mis võimaldaks kahjumi jagamist; nõuab panga varade kvaliteedi sihipärast hindamist; soovib kõigepealt koondada likviidsust ja luua järkjärgult ELi fond;
45. nõuab, et mis tahes Euroopa hoiusekindlustusskeemi puhul võetaks arvesse krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeeme, eelkõige nende riskimaandamismõju, säilitades samal ajal võrdsed tingimused ühtsel turul;

---

¹³ [ELT L 173, 27.6.2014, lk 149.](#)

46. tuletab meelde, et pangandusliidu üks peamisi eesmärke on kaotada seos panga ja riigi maksejõuetuse riskide vahel; märgib, et pankade riskipositsioonid riigisiseste riigivõlakirjade suhtes on pangandusliidus endiselt suured; jagab EBA muret, et riiginõuded on ELi pankade jaoks äärmiselt olulised ja võivad muutuda võimaliku haavatavuse allikaks; rõhutab, et riiginõuete regulatiivse käsitlemise küsimus peab olema kooskõlas rahvusvaheliste standarditega, ning kutsub komisjoni üles seda tulevastes ettepanekutes selle küsimuse käsitlemisel arvesse võtma;
47. väljendab heameelt märkimisväärsete edusammude üle riskide vähendamisel, mida on tehtud alates 2015. aastast; märgib, et teisest küljest on riskijagamisel tehtud vähe edusamme; märgib aga, et pangandusliidu eduks on vaja sobivat ja tõhusat riskide vähendamist;
- - ◦
48. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Kesk pangale, Ühtsele Kriisilahendusnõukogule ja Euroopa Pangandusjärelevalvele.

SELETUSKIRI

Pangandusliidu 2023. aasta aruanne.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI**

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Läti Pank

Esitatud nimekirja koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.11.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 32 -: 7 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Gunnar Beck, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Georgios Kyrtzos, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Ivars Ijabs, Janusz Lewandowski, Andżelika Anna Możdżanowska, Erik Poulsen, René Repasi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Barry Andrews, Alessandra Basso, Theresa Bielowski, Carlos Coelho, Francisco Guerreiro, Fabienne Keller, Liudas Mažylis, Roberts Zīle

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

32	+
NI	Enikő Győri
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Carlos Coelho, Markus Ferber, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Janusz Lewandowski, Liudas Mažylis, Luděk Niedermayer, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Barry Andrews, Engin Eroglu, Ivars Ijabs, Billy Kelleher, Fabienne Keller, Georgios Kyrtos, Eva Maria Poptcheva, Erik Poulsen
S&D	Theresa Bielowski, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, René Repasi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang

7	-
ECR	Denis Nesci
ID	Alessandra Basso, Gunnar Beck, France Jamet, Antonio Maria Rinaldi
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
The Left	José Gusmão

10	0
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska, Dorien Rookmaker, Johan Van Overtveldt, Roberts Zile
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Stasys Jakeliūnas, Philippe Lamberts, Kira Marie Peter-Hansen

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu